

Nr 41.

Ankom till riksdagens kansli den 13 maj 1919 kl. $\frac{1}{2}$ 4 e. m.

Bevillningsutskottets betänkande, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordningar om ändrad lydelse av §§ 16, 17, 18 och 20 i förordningen om frihamn den 15 november 1907 samt om ändrad lydelse av § 19 mom. 1 i förordningen om frilager den 20 december 1912.

(1:a avd.)

Närvarande: herrar Källman, Röing, Wijk, Antonsson, Rosén, Boman, Vennersten, Rune, Olsson i Kullenbergstorp, Nilsson i Kristianstad, Carl Magnusson, Neess, Örne, Broman, Westrup, Olsson i Ramsta, Uddenberg och Lithander.

I en den 14 mars 1919 dagtecknad, till bevillningsutskottet hänvisad proposition, nr 254, har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att antaga följande vid propositionen fogade

dels

Förslag

till

förordning om ändrad lydelse av §§ 16, 17, 18 och 20 i förordningen om frihamn den 15 november 1907.

Häriigenom förordnas, att §§ 16, 17, 18 och 20 i förordningen om frihamn den 15 november 1907 skola hava följande ändrade lydelse:

Bihang till riksdagens protokoll 1919. 7 saml. 37 häft. (Nr 41.)

§ 16.

1. I frihamn må införas gods av såväl tullpliktigt som tullfritt slag med undantag av varor, som enligt gällande föreskrifter till förekommande av smittsamma sjukdomar å människor eller djur eller av annan dylik anledning äro till införsel i riket förbjudna; dock att varor, som endast under iakttagande av vissa försiktighetsmått få införas i riket, ej må införas i frihamn med mindre de till införsel i riket av sådana varor stadgade villkor varda i tillämpliga delar iakttagna.

Vad här är sagt utgör ej hinder för att fartyg, som innehar gods, vars införsel till riket sålunda är förbjuden eller må ske allenast under vissa villkor, må, där sådant ej strider mot eljest meddelade bestämmelser, ingå i frihamn oavsett nämnda införselförbud eller villkor, under förutsättning att godset där ej lossas eller i annat fartyg omlastas; dock må i särskilt fall tillstånd till omlastning för återutförsel kunna meddelas av vederbörande tullförvaltning.

2. Finnes anledning antaga, att varor i obrutna omslag äro av den beskaffenhet, att de icke eller endast under vissa villkor få i frihamn införas, äge vederbörande tulltjänsteman att, där erforderlig upplysning ej kan annorledes vinnas, låta bryta omslagen.

3. Där i särskild författning föreskrives, att införsel till riket av visst varuslag må verkställas endast av vissa närmare angivna personer eller samfälligheter, skall sådan föreskrift icke, för så vitt ej i författningen annorlunda uttryckligen stadgas, utgöra hinder för annan att föranstalta om införsel i frihamn av vara, som i författningen avses; dock skall i fråga om vara, som avses i 1 § förordningen den 14 juni 1917 angående försäljning av rusdrycker, gälla de särskilda föreskrifter, som av Konungen meddelas.

I fråga om rätt till utförsel av varan från frihamn till tullområdet skall i tillämpliga delar gälla vad föreskrivet är om dylik varas införsel från utrikes ort till riket.

§ 17.

Tillträde till frihamn vare förbjudet för däckat fartyg, vars netto-dräktighet icke överstiger tjugu ton, och öppen båt, utom för dylika farkoster, som under de särskilda villkor, Konungen bestämmer, användas för forsling av gods inom frihamn eller mellan frihamn och tullhamn i eller vid samma stapelstad eller för bogsering av fartyg till och från frihamn eller inom sådan hamn.

§ 18.

1. Sjövägen må varutransport emellan två frihamnar eller emellan frihamn och annan inrikes ort endast verkställas av fartyg, som är till kustfart inom riket berättigat.

2. Landvägen kan gods från frihamn införas:

för utförsel sjövägen från den stapelstad, i eller vid vilken frihamnen är belägen, till utrikes ort eller annan svensk frihamn, ävensom landvägen till Norge;

för omedelbar transitförsändning antingen till annan stad, som åtnjuter transitupplagsrätt, eller till annan svensk frihamn eller ock för försändning i oförtullat skick under postverkets kontroll;

för intagning å frilager eller för uppläggnings å nederlag på samma ort; samt

efter förtullning eller till fri disposition.

§ 20.

1. Direkt utförsel landvägen till frihamn annorledes än med järnväg av frilagers-, nederlags- och transitupplagsgoods likasom ock av annat oförtullat gods ävensom av gods, för vilket restitution av tull- och tillverkningsavgifter eller befrielse från tullavgift ifrågasättes, må endast äga rum från den stapelstad, i eller vid vilken frihamnen är belägen.

2. Av emballerat oförtullat gods må ej till frihamn utföras mindre än helt kolli, sådant det från utrikes ort eller annan svensk frihamn inkommit eller från frilager, nederlag eller transitupplag uttagits, där ej dylik utförsel till utrikes ort skulle hava varit medgiven.

Denna förordning träder i kraft å dag, som av Konungen bestämmes.

dels ock

Förslag

till

**förordning om ändrad lydelse av § 19 mom. 1 förordningen om frilager
den 20 december 1912.**

Härigenom förordnas, att § 19 mom. 1 förordningen om frilager den 20 december 1912 skall hava följande ändrade lydelse:

§ 19.

1. Gods kan från frilager uttagas:
för utförsel till utrikes ort eller sjövägen till svensk frihamn å annan ort;
för försändning sjövägen eller landvägen till annan stad, där tullkammare under tullförvaltares överinseende finnes;
för utförsel landvägen till frihamn;
för överflyttning till annat frilager eller för uppläggning å nederlag å samma ort; samt
efter förtullning eller till fri disposition.

Denna förordning träder i kraft å dag, som av Konungen bestämmes.

Propositionen.

Den föreliggande propositionen är föranledd av en av Stockholms handelskammare, handelskammaren i Göteborg och Skånes handelskammare hos Kungl. Maj:t gemensamt gjord framställning om åtskilliga lättnader i de för trafiken på frihamn gällande föreskrifter. Över framställningen hava infordrade utlåtanden avgivits av, bland andra, dels kommerskollegium och generaltullstyrelsen gemensamt och dels kontrollstyrelsen. Det av Kungl. Maj:t framlagda förslaget är, enligt vad av ovannämnda statsrådsprotokoll framgår, ett led i strävandena att, i den mån det allmännas intressen sådant medgiva, erbjuda trafiken på våra frihamnar redan från början minst lika bekväma villkor som gälla i de främmande länder, med vilkas frihamnar vi närmast hava att tävla.

Utskottet.

Vad Kungl. Maj:t i sådant hänseende föreslagit har utskottet funnit sig kunna, under hänvisning till den av chefen för finansdepartementet härför lämnade motiveringen, tillstyrka.

Dräktighetsgränsen för däckade fartyg.

Emellertid har departementschefens yttrande till statsrådsprotokollet givit utskottet anledning att anföra följande.

I § 17 i frihamnsförordningen vidtogs år 1917 den ändringen, att den allmänna dräktighetsgränsen för däckade fartyg, som icke äga tillträde till frihamn, sänktes från 40 till 20 ton. I den skrivelse från handelskamrarna,

som föranlett den förevarande propositionen, har upplysts, att handelskamrarna, efter förnyad utredning i detta ämne, kommit till den slutsatsen, att den gällande gränsen av 20 ton måste anses vara för hög för ett fullt rationellt utnyttjande av frihamnarna. Efter att hava ur olika synpunkter belyst önskvärdheten av en sänkning av berörda gräns, hava handelskamrarna särskilt betonat vikten av, att de för respektive städer på grund av dyrtiden oväntat kostsamma frihamnsanläggningarna gjordes i någon mån ekonomiskt bäriga genom beredande av tillträde till dessa för så stort antal fartyg som möjligt; och hava handelskamrarna i anslutning till det sålunda anförda anhållit, att tontalsgränsen måtte sänkas från 20 till 10 ton.

Kommerskollegium och generaltullstyrelsen hava i sitt gemensamma utlåtande i ämnet, under framhållande att generaltullstyrelsen sökt göra kontrollen från tullverkets sida å frihamnsrörelsen så litet betungande som möjligt, uttalat, att, därest den ifrågasatta sänkningen bleve genomförd, en dylik åtgärd med all sannolikhet måste hava till följd en avsevärd skärpning av kontrollen. En sådan skärpning kunde bliva nog så kännbar för trafikanterna och särskilt för de av synnerligen omfattande tullåtnader beroende större fartygen. För statsverket skulle följden bliva en icke obetydlig ökning av kostnaderna för tullbevakningen i frihamn. Ämbetsverken hava vid övervägande av de skäl, som kunna tala för eller emot sänkningen, kommit till den slutsatsen, att före vidtagandet av en dylik åtgärd erfarenheten först borde hava ådagalagt ett oavvisligt behov för frihamnstrafiken av tillgång på farkoster, vilkas dräktighet icke överstiger 20 ton.

Chefen för finansdepartementet har i likhet med kommerskollegium och generaltullstyrelsen ansett ett uppskov med den föreslagna sänkningen av tontalsgränsen vara att tillråda. Först för den händelse den nuvarande gränsen skulle visa sig få till följd ett mera konstant hämmande av frihamnarnas godstrafik, borde enligt departementschefens mening frågan komma under förnyad omprövning.

Det framgår av vad bevillningsutskottet sålunda återgivit, att varken ämbetsverken eller departementschefen velat principiellt avvisa kravet på en sänkning av ifrågavarande tontalsgräns. Skälet varför detta krav ansetts icke böra nu vinna avseende har i stället varit, att med hänsyn till de olägenheter, särskilt på grund av erforderlig ytterligare kontroll å trafiken i frihamn, som sänkningen antagits komma att medföra, densamma icke ansetts böra vidtagas annat än under förutsättning att den av handelskamrarna intagna ståndpunkten vunne erfarenhetens bekräftelse.

Utskottet.

Bevillningsutskottet, som vill betona angelägenheten av att bestämmelserna beträffande ordningen i frihamn, så långt sig göra låter med behörigt iakttagande av det allmännas intressen, anpassas efter trafikens krav, uttalar sin förvissning därom, att, i den mån frihamns-trafiken kommer i gång, kommerskollegium och generaltullstyrelsen skola låta sig angeläget vara att ägna uppmärksamhet åt de förhållanden, som av handelskamrarna i ifrågavarande sammanhang berörts, samt att Kungl. Maj:t kommer att, för den händelse vunnen erfarenhet därtill kan giva anledning, för riksdagen framlägga förslag till sänkning av den för däckade fartygs tillträde till frihamn gällande allmänna dräktighetsgränsen.

I anslutning till vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

att riksdagen måtte, med bifall till Kungl. Maj:ts förevarande proposition nr 254, antaga ovan införda förslag till

1) förordning om ändrad lydelse av §§ 16, 17, 18 och 20 i förordningen om frihamn den 15 november 1907; samt

2) förordning om ändrad lydelse av § 19 mom. 1 förordningen om frilager den 20 december 1912.

Stockholm den 13 maj 1919.

På bevillningsutskottets vägnar:

G. W. KÄLLMAN.